

Vjeronauka u javnim školskim ustanovama

Izvještaj

Naručitelj

Emin Voloder

CIN

emin@cin.ba

Projektna grupa

Esmā Sarajlić Mebarki | +387 61 488 470 | esma.mebarki@valicon.net

Izjava o zaštiti osobnih podataka ispitanika

Agencija Valicon je u skladu s kodeksima ESOMAR-a i AAPOR-a obvezna čuvati osobne podatke ispitanika. Valicon na svaki način osigurava podatke koji bi mogli ukazati na identitet osobe, tvrtke ili institucije koja je sudjelovala u istraživanju. Svi podaci koji mogu uputiti na identitet su uklonjeni iz izvještaja i baze podataka. Svaki pokušaj namjerne i neovlaštene identifikacije ispitanika ili otkrivanja identiteta, od strane agencije Valicon ili od strane naručitelja istraživanja znači kršenje gore navedenih kodeksa

Pozadina i ciljevi / metodologija

▪ Pozadina

- Naručitelj CIN želio je sprovesti kvantitativno istraživanje o stavovima roditelja prema vjeronauci u javnim školama.
- Istraživanje je sprovedeno na području Sarajeva i većih gradova u ostatku BiH (Banjaluka, Bihać, Bijeljina, Doboj, Mostar, Prijedor, Tuzla i Zenica).

Vrijeme prikupljanja podataka	6. do 11. Mart
Način prikupljanja podataka	Telefonsko anketno istraživanje (trajanje 5 minuta)
Upitnik	Upitnik je razvijen u saradnji sa naručiteljem
Uzorak	Prigodni uzorak, n=500, Roditelji djece u dobi od 3 - 12 godina
Veličina uzorka	Sarajevo, n=300 Veći gradovi u BiH, n=200
Ponder	Ne

		Područje			
		Sarajevo		Ostali gradovi	
		Count	Col %	Count	Col %
SPOL	muškarac	101	33,7%	63	31,5%
	žena	199	66,3%	137	68,5%
DOB	18 - 24	1	,3%	5	2,5%
	25 - 34	89	29,7%	57	28,5%
	35 - 44	156	52,0%	102	51,0%
	45 - 54	50	16,7%	31	15,5%
	55 - 64	4	1,3%	5	2,5%
OBRAZOVANJE	bez osnovne škole II nezavršena osnovna škola	2	,7%	6	3,0%
	završena osnovna škola	25	8,3%	24	12,0%
	srednja škola/gimnazija	192	64,0%	120	60,0%
	viša škola (6 stepen)	30	10,0%	12	6,0%
	fakultet (7 stepen)	47	15,7%	34	17,0%
	magisterij /doktorat	2	,7%	3	1,5%
	odbio odgovoriti	2	,7%	1	,5%

		Područje			
		Sarajevo		Ostali gradovi	
		Count	Col %	Count	Col %
Grad	Sarajevo	300	100,0%		
	Banjaluka			31	15,5%
	Bihac			27	13,5%
	Bijeljina			10	5,0%
	Doboj			8	4,0%
	Mostar			29	14,5%
	Prijedor			7	3,5%
	Tuzla			42	21,0%
	Zenica			46	23,0%

		Područje			
		Sarajevo		Ostali gradovi	
		Count	Col %	Count	Col %
BRAČNI STATUS	samac			2	1,0%
	udana/oženjen	277	92,3%	185	92,5%
	zajedničko domaćinstvo/nevjenčan brak			1	,5%
	rastavljen/rastavljena/živi odvojeno	19	6,3%	8	4,0%
	udovica/udovac	3	1,0%	4	2,0%
	odbio odgovoriti	1	,3%		
BROJ DJECE (3-12)	jedno	166	55,3%	122	61,0%
	dvoje	116	38,7%	68	34,0%
	troje	15	5,0%	9	4,5%
	četvero	2	,7%	1	,5%
	više od četvero	1	,3%		
VJERSKO OPREDJELJENJE	bez opredjeljenja	10	3,3%	17	8,5%
	Islam/Muslimansko	257	85,7%	120	60,0%
	Katoličko	5	1,7%	16	8,0%
	Pravoslavno	6	2,0%	40	20,0%
	Protestantsko	2	,7%		
	Drugo	9	3,0%	3	1,5%
	odbio odgovoriti	9	3,0%	3	1,5%
	ne zna	2	,7%	1	,5%

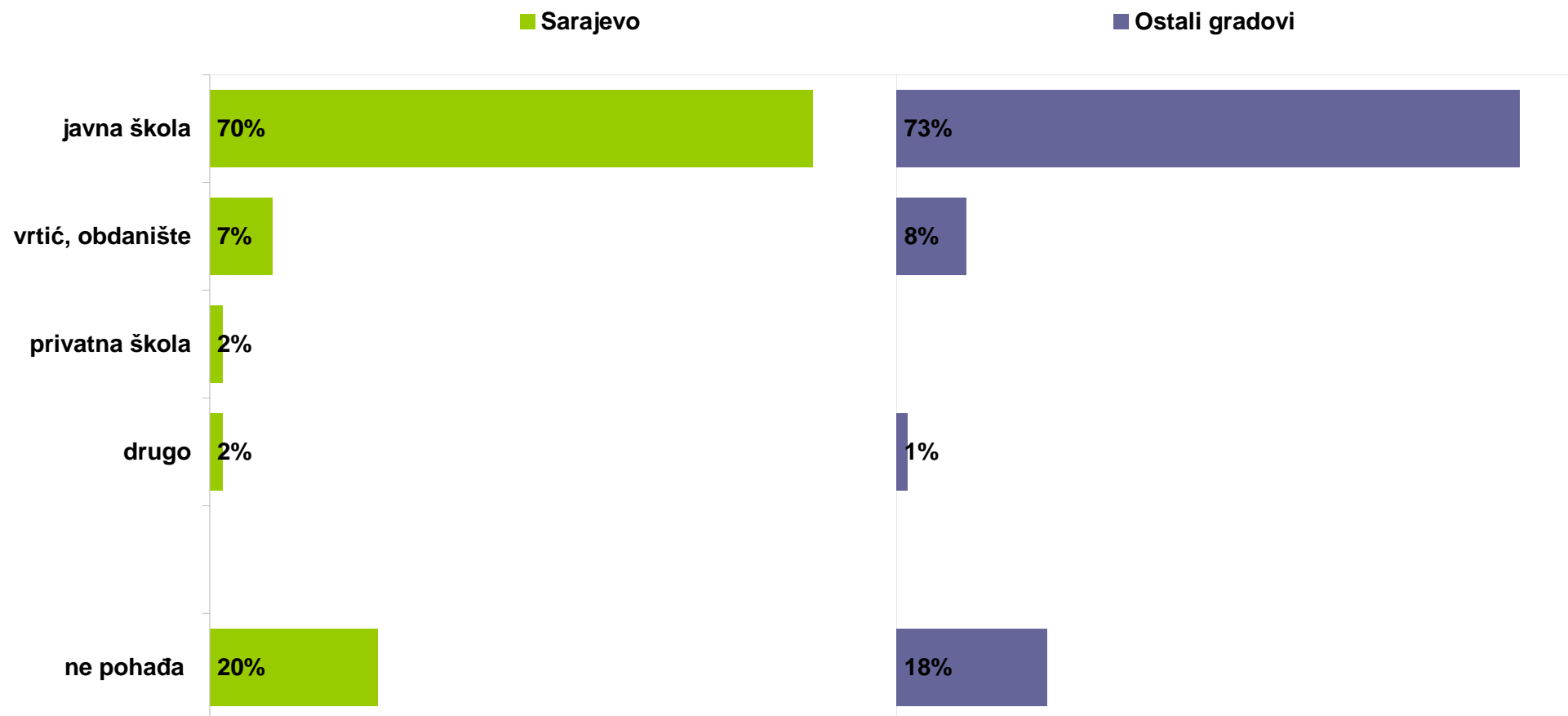
Glavni nalazi istraživanja

U uzorku je najviše roditelja čija djeca pohađaju javnu školu (preko 70%) u jednom od gradova u BiH. Roditelja djece koja pohađaju obdanište je 7%.

Opis škole koju dijete pohađa

Sarajevo n=300, ostatak n=200

Šta najbolje opisuje školu koju Vaše dijete/ca pohađa/ju (uključujući obdanište, vrtić)?

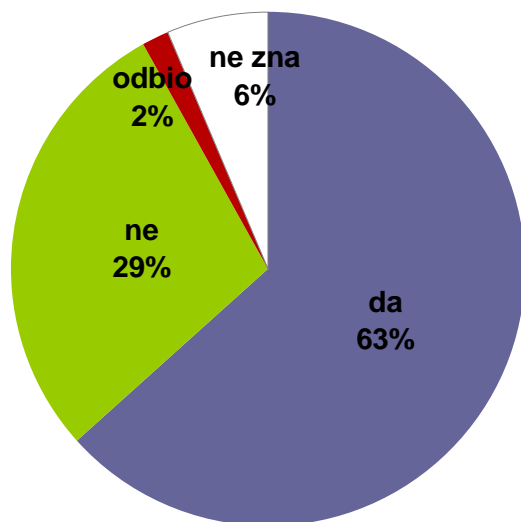
63% roditelja iz Sarajeva i 70% roditelja iz ostalih gradova podržava vjeronauku u javnim školama. Četvrtina roditelja ne podržava vjeronauku.

Da li je vjeronauka potrebna u javnim školama?

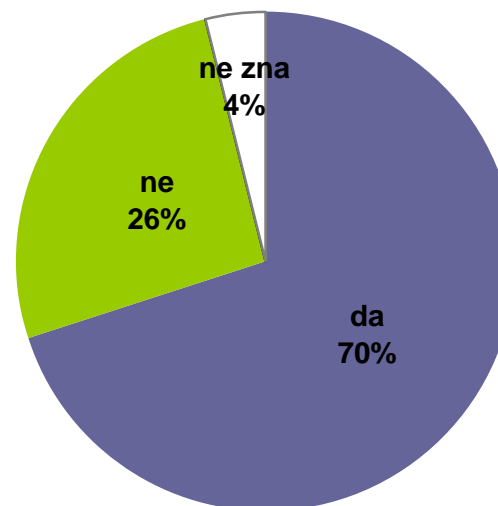
Sarajevo n=300, ostatak n=200

Prema Vašem mišljenju da li je u javnim školama potrebno podučavati vjeronauku u bilo kojem obliku?

Sarajevo

Ostali gradovi

Statistički značajno za vjeronauku je više sarajevskih roditelja islamske vjeroispovjesti, dok su katolici više neodlučni.

Da li je vjeronauka potrebna u javnim školama? - tabele značajnosti

Samo roditelji iz Sarajeva

Sarajevo n=300

Prema Vašem mišljenju da li je u javnim školama potrebno podučavati vjeronauku u bilo kojem obliku?

Prikaz: procenti po redovima

CIN- Prema vašem mišljenju da li je u javnim školama potrebno podučavati vjeronauku u bilo kojem obliku?							
	n=	s %	da	ne	odbio odgovoriti	ne zna	sig.hk
VJERSKO OPREDJELJENJE	300	100	63.3	28.6	1.6	6.3	,01
bez opredjeljenja	10	3.3	20	80	0	0	
Islam/Muslimansko	257	85.6	68.4	23.3	1.9	6.2	
Katoličko	5	1.6	40	40	0	20	
Pravoslavno	6	2	50	50	0	0	
Protestantsko	2	.6	0	100	0	0	
Drugo	9	3	22.2	66.6	0	11.1	
odbio odgovoriti	9	3	55.5	33.3	0	11.1	
ne zna	2	.6	0	100	0	0	

CIN

METODA: Telefonska anketa

NAPOMENA: razlike su oznacene bojama: pozitivne plavom, negativne crvenom, sto je boja tamnija, razlike su vece

Roditelji koji ne podržavaju vjeronauku u školama

Međutim, oni koji ne podržavaju vjeronauku u javnim školama, smatraju da je djecu ipak potrebno podučavati vjeronauci, ali izvan školskih ustanova (oko 70%). Osobe iz Sarajeva koje su vjerski neopredjeljene su češće nego drugi protiv vjeronauke i van školskih ustanova.

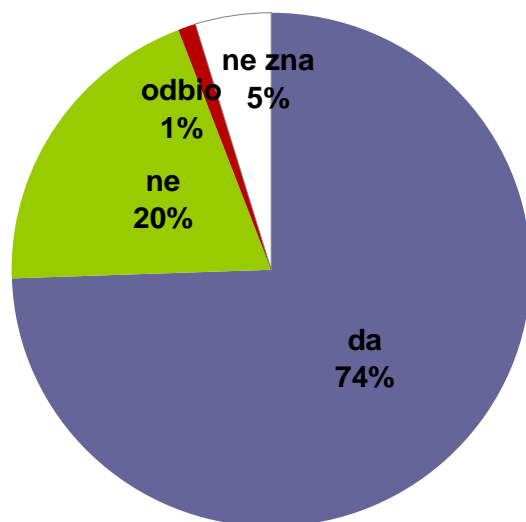
Podučavanje djece vjeronauci općenito

Samo oni koji ne podržavaju vjeronauku u školama

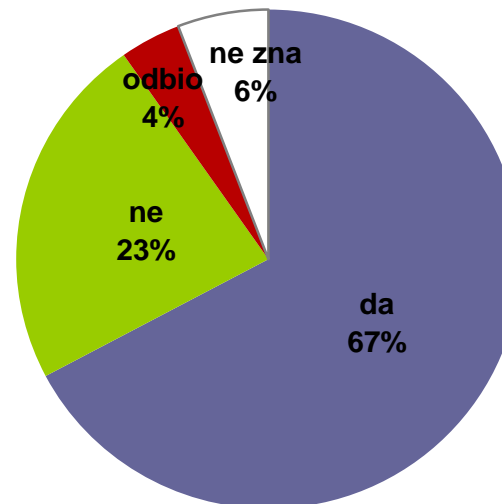
Sarajevo n=86, ostatak n=52

Da li je djecu potrebno podučavati vjeronauci u bilo kojem obliku (izvan školskih ustanova)?

Sarajevo

Ostali gradovi

Među sarajevskim roditeljima koji uopšte ne podržavaju vjeronauku u javnim školama, statistički značajno je više onih koji su vjerski neopredjeljeni, te pravoslavaca.

Podučavanje djece vjeronauci općenito - tabele značajnosti

Sarajevo - Samo oni koji nisu za vjeronauku u školama

Sarajevo n=86

Da li je djecu potrebno podučavati vjeronauci u bilo kojem obliku (izvan školskih ustanova)?

Prikaz: procenti po redovima

IN - Da li je djecu potrebno ikako podučavati vjeronauci u bilo kojem obliku (izvan školskih ustanova)							
	n=	s %	da	ne	odbio odgovoriti	ne zna	sig.hk
VJERSKO OPREDJELJENJE	86	100	74.4	19.7	1.1	4.6	,05
bez opredjeljenja	8	9.3	62.5	37.5	0	0	
Islam/Muslimansko	60	69.7	80	13.3	0	6.6	
Katoličko	2	2.3	0	100	0	0	
Pravoslavno	3	3.4	33.3	66.6	0	0	
Protestantsko	2	2.3	100	0	0	0	
Drugo	6	6.9	50	33.3	16.6	0	
odbio odgovoriti	3	3.4	100	0	0	0	
ne zna	2	2.3	100	0	0	0	

CIN

METODA: Telefonska anketa

NAPOMENA: razlike su oznacene bojama: pozitivne plavom, negativne crvenom, sto je boja tamnija, razlike su vece

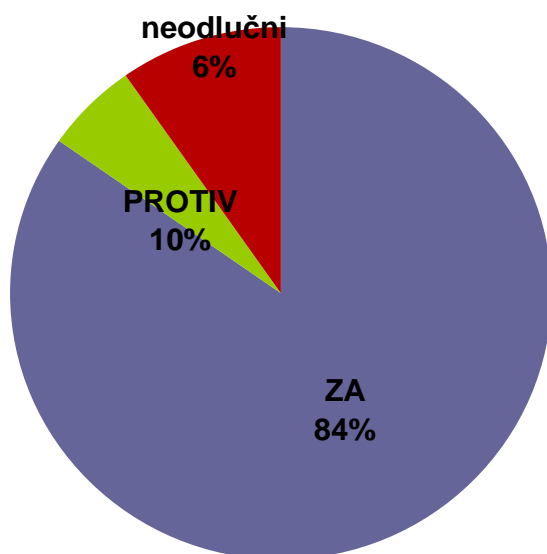
10% roditelja iz Sarajeva, i 6% roditelja iz ostatka BiH smatra da se djeca uopšte ne trebaju podučavati vjeronauci, niti u školi niti izvan nje. Velika većina roditelja iz Sarajeva i ostalih gradova su generalno ZA da se djeca podučavaju vjeronauci, bilo u školi ili izvan nje.

Podučavanje djece vjeronauci općenito - u školi ili van škole

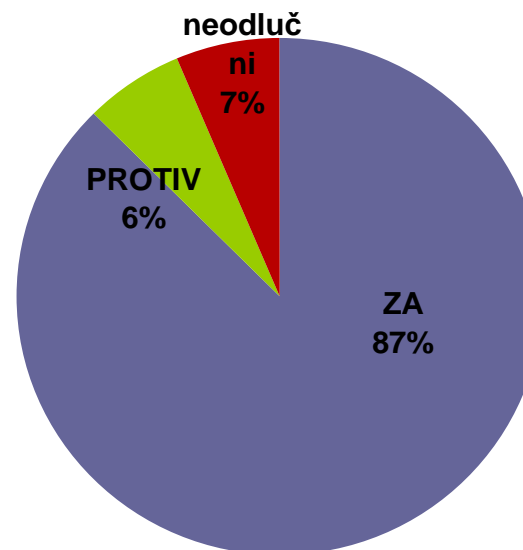
Svi roditelji bez obzira na to da li podržavaju vjeronauku u školi

Sarajevo n=300, ostatak n=200

Sarajevo

Ostali gradovi

Roditelji koji podržavaju vjeronauku u javnim školama

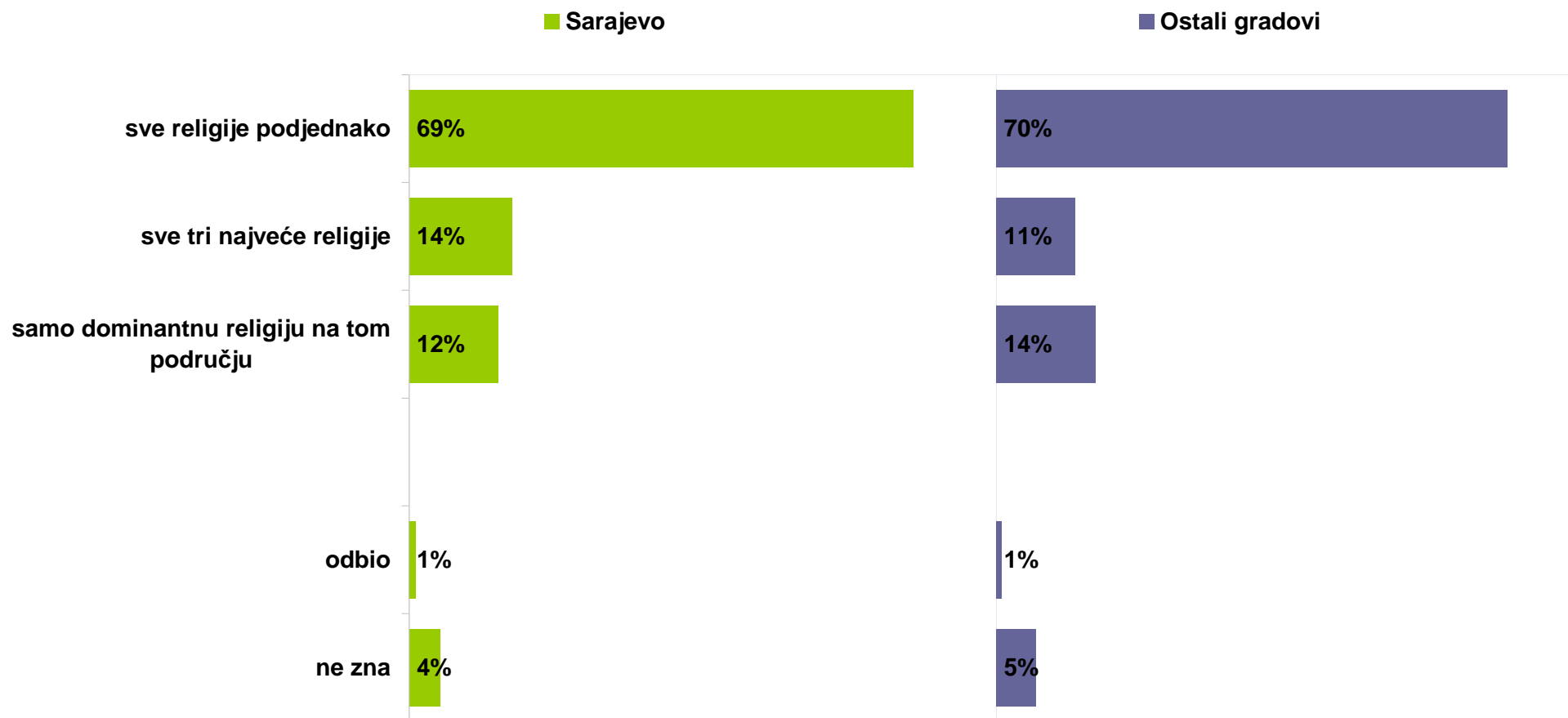
Roditelji iz Sarajeva i ostalih gradova smatraju da se na časovima vjeronauke trebaju podučavati sve religije podjednako (70%).

Vrsta vjerskog obrazovanja u javnim školama

Samo oni koji podržavaju vjeronauku u školama

Sarajevo n=214, ostatak n=148

Kakvo vjersko obrazovanje bi trebale podučavati javne škole?

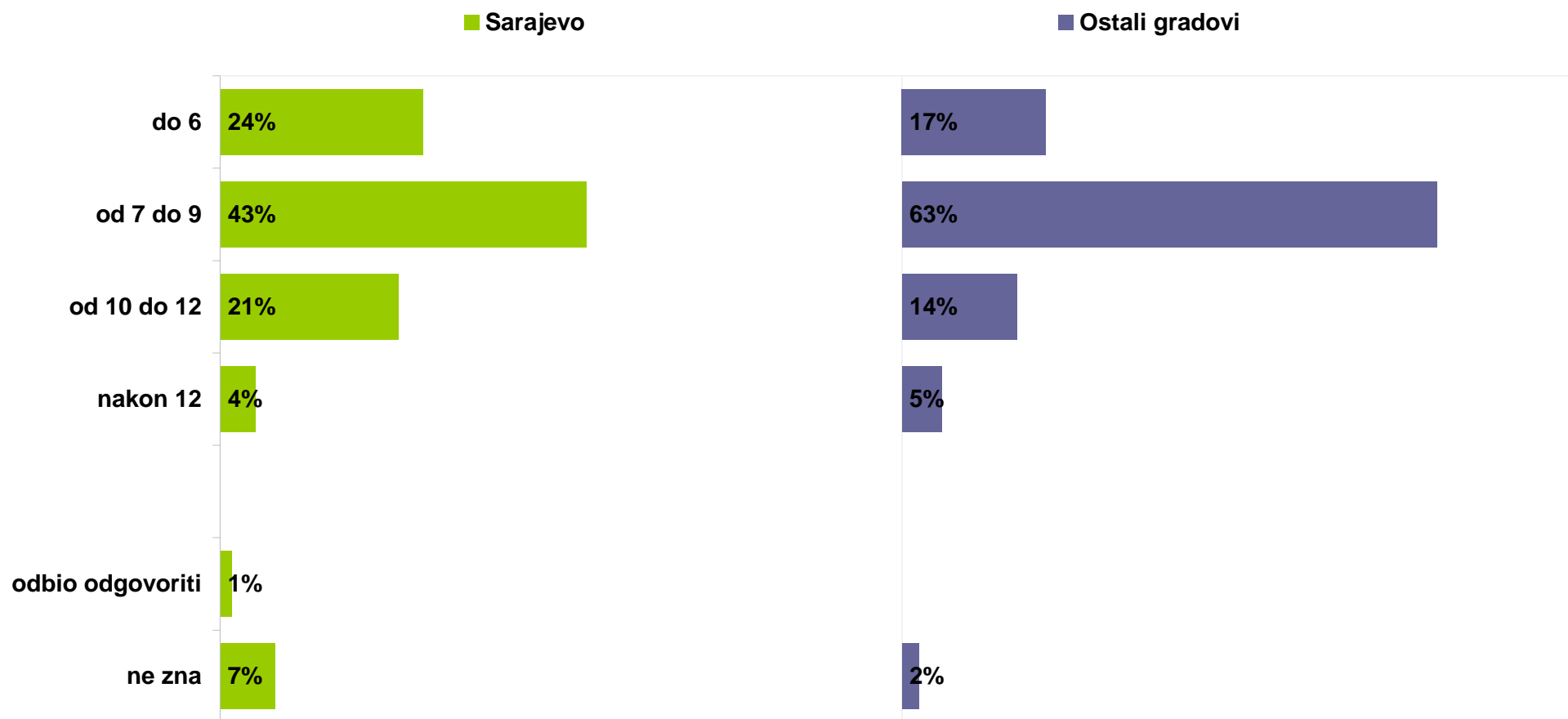
Prema mišljenju većine roditelja iz Sarajeva (43%) i ostalih gradova (63%), djecu bi vjeronauci trebalo početi podučavati u dobi između 7 i 9 godina.

Uzrast djece i početak časova vjeronauke

Samo oni koji podržavaju vjeronauku u školama

Sarajevo n=214, ostatak n=148

U kojem uzrastu (godinama) smatrate da priliči podučavati djecu vjeronauci?

Međutim, ispitanici iz Sarajeva su značajno više priklonjeni ideji da se djeca vjeronauci trebaju podučavati u dobi od 10 do 12 godina. S druge strane, ispitanici iz ostalih gradova se više odlučuju za dob od 7 do 9 godina.

Uzrast djece i početak časova vjeronauke - tabele značajnosti

Samo oni koji podržavaju vjeronauku u školama

Sarajevo n=214, ostatak n=148

U kojem uzrastu (godinama) smatrate da priliči podučavati djecu vjeronauci?

Prikaz: procenti po redovima

	CIN - U kojem uzrastu (godinama) smatrate da priliči podučavati djecu vjeronauci?								
	n=	s %	do 6	od 7 do 9	od 10 do 12	nakon 12	odbio odgovoriti	ne zna	sig.hk
Područje	362	100	20.9	51.1	17.9	4.4	.8	4.6	,00
Sarajevo	214	59.1	23.8	42.9	21	4.2	1.4	6.5	
Ostali gradovi	148	40.8	16.8	62.8	13.5	4.7	0	2	

CIN

METODA: Telefonska anketa

NAPOMENA: razlike su oznacene bojama: pozitivne plavom, negativne crvenom, sto je boja tamnija, razlike su vece

Očevi iz Sarajeva smatraju da se djeca vjeronauci trebaju podučavati u starijoj dobi. S tim se slaže većina roditelja koji su vjerski neopredjeljeni.

Uzrast djece i početak časova vjeronauke - tabele značajnosti

Sarajevo - samo oni koji podržavaju vjeronauku u školama

Sarajevo n=214

U kojem uzrastu (godinama) smatrate da priliči podučavati djecu vjeronauci?

Prikaz: procenti po redovima

	CIN - U kojem uzrastu (godinama) smatrate da priliči podučavati djecu vjeronauci?								
	n=	s %	do 6	od 7 do 9	od 10 do 12	nakon 12	odbio odgovoriti	ne zna	sig.hk
SPOL	214	100	23.8	42.9	21	4.2	1.4	6.5	,01
muškarac	68	31.7	23.5	30.8	30.8	8.8	0	5.8	
žena	146	68.2	23.9	48.6	16.4	2	2	6.8	
VJERSKO OPREDJELJENJE	214	100	23.8	42.9	21	4.2	1.4	6.5	,02
bez opredjeljenja	2	.9	0	50	0	50	0	0	
Islam/Muslimansko	197	92	24.8	43.1	20.8	3.5	1	6.5	
Katoličko	3	1.4	0	33.3	33.3	0	0	33.3	
Pravoslavno	3	1.4	0	100	0	0	0	0	
Drugo	3	1.4	66.6	33.3	0	0	0	0	
odbio odgovoriti	6	2.8	0	16.6	50	16.6	16.6	0	

CIN

METODA: Telefonska anketa

NAPOMENA: razlike su oznacene bojama: pozitivne plavom, negativne crvenom, sto je boja tamnija, razlike su vece

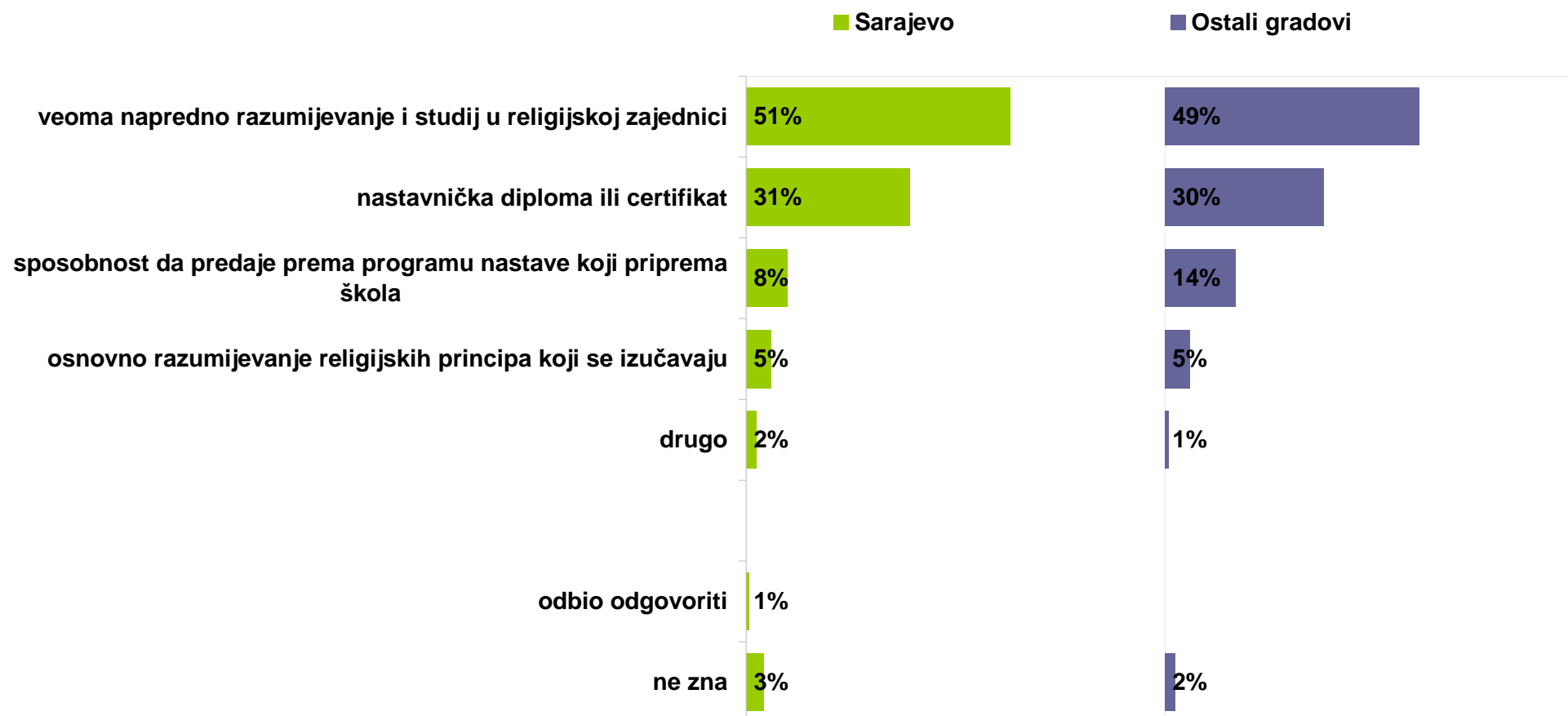
Prema mišljenju polovine roditelja iz Sarajeva i ostalih gradova, instruktor vjeronauke bi trebao imati veoma napredno razumijevanje i studij u religijskog zajednici da bi podučavao vjeronauku u školama. Trećina pak smatra da bi nastavnička diploma ili certifikat bili dovoljni.

Kvalifikacija nastavnika vjeronauke

Samo oni koji podržavaju vjeronauku u školama

Sarajevo n=214, ostatak n=148

Koje kvalifikacije bi instruktor (nastavnik, učitelj) trebao imati za podučavanje djece u nekoj od javnih školskih ustanova?

36% roditelja iz Sarajeva se slaže sa odlukom da se u sarajevskim vrtićima podučava vjeronauka. Nešto više roditelja iz ostalih gradova također podržava tu odluku (45%). Među roditeljima iz Sarajeva koji podržavaju vjeronauku u vrtićima više je osoba sa osnovnim obrazovanjem.

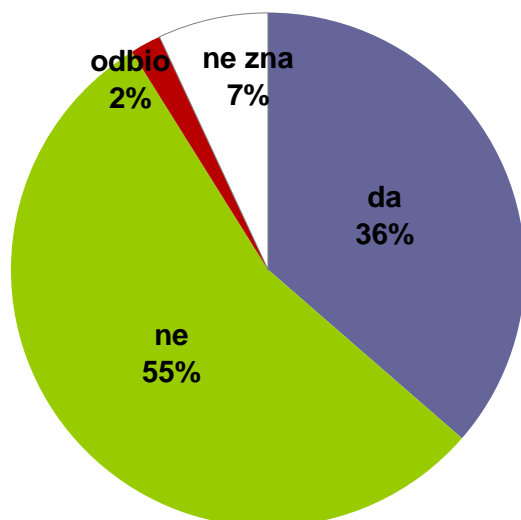
Stav roditelja spram islamske vjeronauke u vrtićima u Sarajevu

Samo oni koji podržavaju vjeronauku u školama

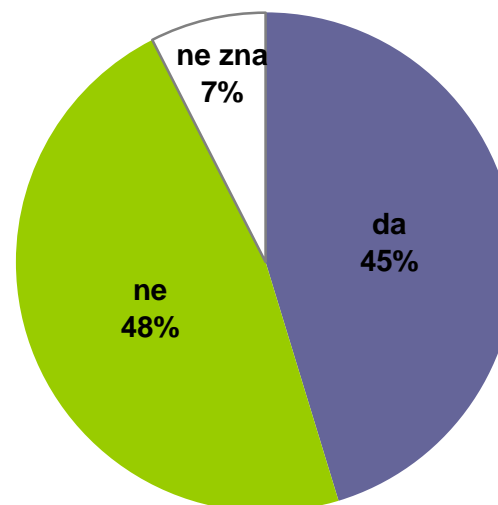
Sarajevo n=214, ostatak n=148

U sarajevskim vrtićima se počela podučavati islamska vjeronauka. Da li se slažete sa ovom odlukom?

Sarajevo

Ostali gradovi

Skoro dvije trećine roditelja iz Sarajeva (57%) i ostalih gradova (61%) podržava finansiranje časova vjeronauke od poreskog novca.

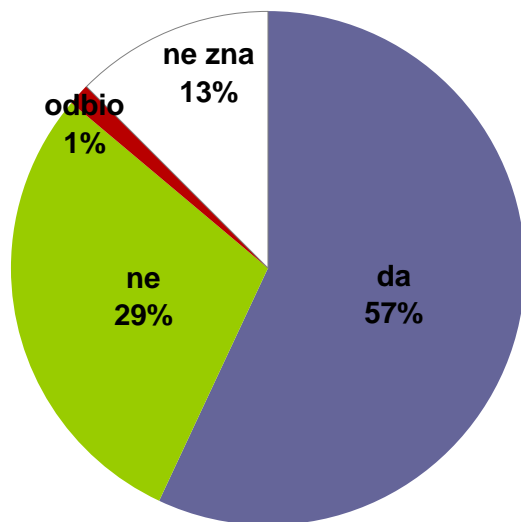
Finansiranje časova vjeronauke

Samo oni koji podržavaju vjeronauku u školama

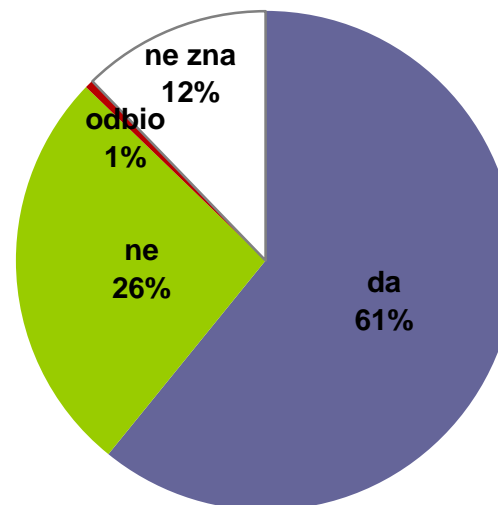
Sarajevo n=214, ostatak n=148

Da li odobravate da se za finansiranje časova vjeronauke koristi novac od poreza?

Sarajevo

Ostali gradovi

Dvije trećine roditelja iz Sarajeva i ostalih gradova smatra da bi oni (roditelji) trebali aktivno učestvovati u pripremi programa nastave za vjeronauku.

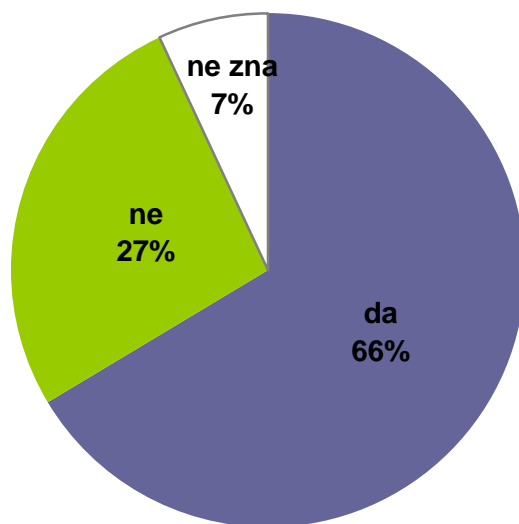
Uključenost roditelja u pripremi programa nastave

Samo oni koji podržavaju vjeronauku u školama

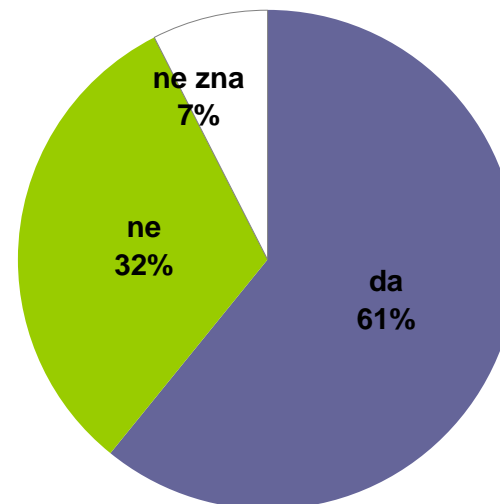
Sarajevo n=214, ostatak n=148

Da li bi roditelji trebali imati aktivnu ulogu u pripremi programa nastave za vjeronauku?

Sarajevo

Ostali gradovi

Samo je 8% roditelja iz Sarajeva i ostalih gradova imalo vjeronauku u javnim školama u vrijeme kada su se školovali (pretežno roditelji u dobi mlađoj od 34 godine)

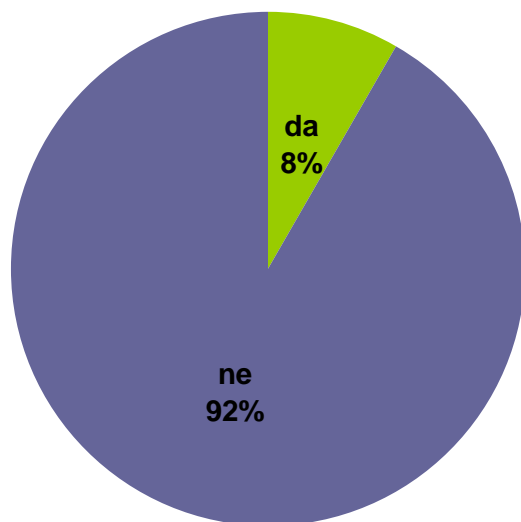
Religijsko obrazovanje roditelja tokom školovanja

Samo oni koji podržavaju vjeronauku u školama

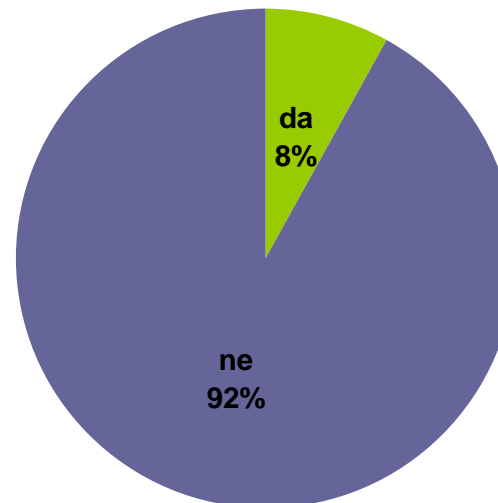
Sarajevo n=214, ostatak n=148

Da li ste Vi imali vjeronauku u javnim školama?

Sarajevo

Ostali gradovi

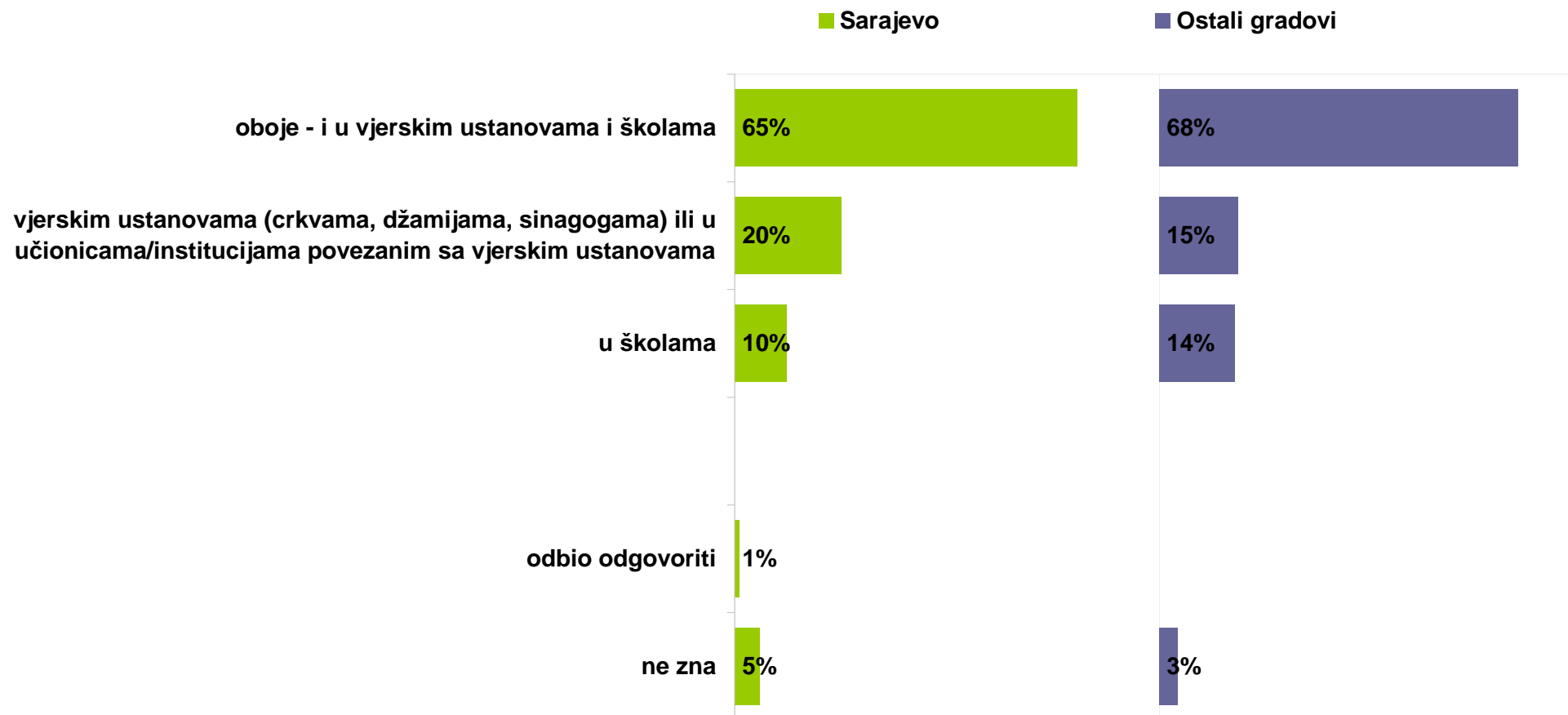
Prema mišljenju dvije trećine roditelja iz Sarajeva i ostalih gradova, vjeronauka bi se trebala izučavati i u vjerskim ustanovama i u školama.

Gdje izučavati vjeronauku?

Samo oni koji podržavaju vjeronauku u školama

Sarajevo n=214, ostatak n=148

Prema Vašem mišljenju vjeronauka bi se trebala izučavati u:

Međutim, velika većina (oko 90%) roditelja smatra da bi izučavanje vjeronauke trebalo biti na dobrovoljnoj osnovi.

Izučavanje vjeronauke treba biti dobrovoljno, a ne obavezno.

Samo oni koji podržavaju vjeronauku u školama

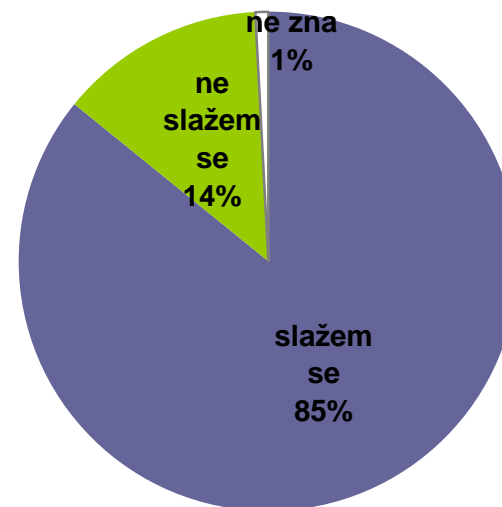
Sarajevo n=214, ostatak n=148

Šta najbolje opisuje Vaš stav o vjeronauci u javnim školama? Za svaku tvrdnju recite da li se slažete sa istom ili ne!

Sarajevo

Ostali gradovi

Ipak, mišljenja roditelja su podjeljena kada je u pitanju izučavanje vjeronauke samo u vjerskim ustanovama. Polovina se slaže sa tom idejom, a polovina ne.

Vjeronauku treba izučavati samo u vjerskim ustanovama (crkvama, džamijama, sinagogama) ili u učionicama/institucijama povezanim sa vjerskim ustanovama. Sarajevo n=214, ostatak n=148

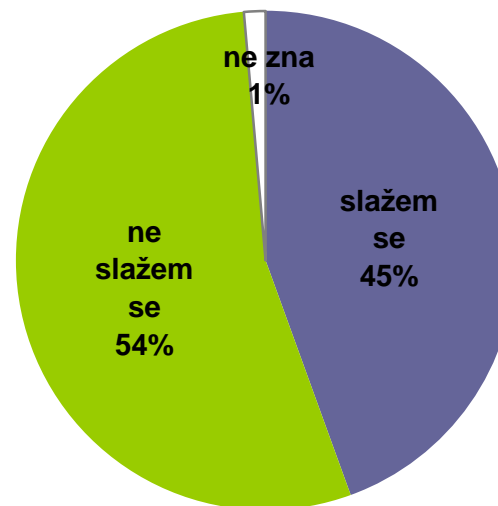
Samo oni koji podržavaju vjeronauku u školama

Šta najbolje opisuje Vaš stav o vjeronauci u javnim školama? Za svaku tvrdnju recite da li se slažete sa istom ili ne!

Sarajevo

Ostali gradovi

Slično je i sa dobi djece koja počinju izučavati vjeronauku. Polovina roditelja je za ideju da djeca trebaju što ranije početi izučavati vjeronauku, a druga polovina se ne slaže sa tim.

Djeca trebaju u što ranijoj dobi početi izučavati vjeronauku.

Samo oni koji podržavaju vjeronauku u školama

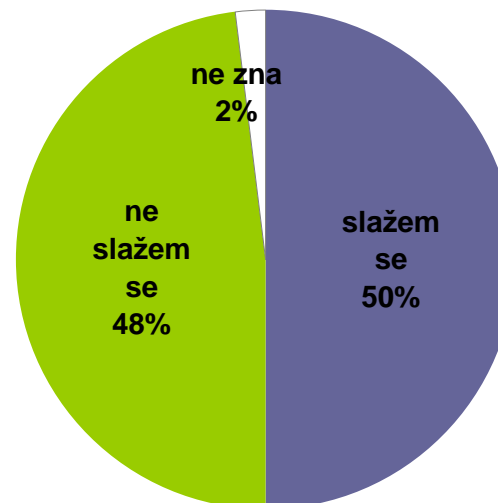
Sarajevo n=214, ostatak n=148

Šta najbolje opisuje Vaš stav o vjeronauci u javnim školama? Za svaku tvrdnju recite da li se slažete sa istom ili ne!

Sarajevo

Ostali gradovi

Za dodatna pitanja...

esma.mebarki@valicon.ba

VALICON Ljubljana
Kopitarjeva 2
1000 Ljubljana
T: +386 1 420 49 00
F: +386 1 420 49 60
info@valicon.si

VALICON Zagreb
Petra Grgeca 9
10000 Zagreb
T: +385 1 633 15 00
F: +385 1 631 40 33
info@valicon.hr

VALICON Sarajevo
Čobanija 6
71000 Sarajevo
T: +387 33 258 655
F: +387 33 258 656
info@valicon.ba